

התשובה על הריבוי - אין לו תקנה צד שאין להקיא 000 (סנהדרין כה.)

[עג] כשהאדם מתקן מה שחטא או הש"י מזמין לו אותו פרק ואותו מקום כדי שתהיה תשובת המשקל שהרי ודאי יש דברים שאסור האדם להביא עצמו לידי כך כמו באותה אשה וכו' יעבור על איסור יחוד רק הש"י מזמין לו זה או ענין כיוצא בו ואין הש"י מזמין לו זה אלא כשיודע שלא יכשל עוד, ולכך כאשר הש"י מזמין לו הוא סימן שכבר נתקן ונתקבלה תשובתו, וזה שאמרו ז"ל בסנהדרין (כה.) בחזרתו של חשוד על טריפות כשיחזיר אבידה וכו' וכיוצא, עיין שם והרי זה אין בידם אם אין מוצאין אבידה מה יעשו רק שכאשר תשובתם אמת הסימן שהש"י מזמין להם כך וכשנודמן להם הוא סימן שתשובתם אמת. וכך בגיחזוי שחטאו היה שחמד למה שאינו שלו, התחלת תיקונו הזמין לו הש"י בשורת ביזת ארם כמו שאמרו ז"ל (שם קז:) דהמצורעים הם גיחזוי ושלשת בניו, ולא חמדו לשתוק ולהרבות בבזוה לעצמם כי חששו לחטא כמו שאמרו ומצאנו עוון (מלכים ב' ז), ואז היה התחלה ולא נזכר עדיין שמו בפירוש ואחר כך סיפר מענין החזרת נחלה לאשה על ידו והוא דבר דממילא בא על ידו הוא סימן לגמר תיקונו, ואז אחר כך הלך אלישע לארם ואמרו ז"ל (סנהדרין שם) להחזיר גיחזוי בתשובה, זכה למה שאמרו ז"ל במדות (פ"ב) יתן בלבם ויקרבוך שאף אחר כל התיקון צריך להתקרבות אלישע, וזכה שמי שהרחיקו הוא עצמו קירבו ואעפ"י שמכל מקום רז"ל מנווה באותן שאין להם חלק לעולם הבא ואמרו שלא רצה לשוב, מכל מקום דורשי רשומות (שם קד) אמרו שכולם יש להם.

333-ה333
- ה' 333
[הכין מאובאין]

000 אלא חזיתן ? 000 (סנהדרין כה.)

לעלמא, דחוששין שמא לא שב באמת ומרמה הבריות, וצריך שיראו בני אדם ממנו מעשה תשובה בפעל. וההגדרות כמותר שהזכירו שם הם עצות טובות להשב שלא יתקפנו יצרו להבא עוד, ועל כן צריך לגדור עצמו גם כמותר כדי להרחיקו מהאיסור שכבר נכשל בו, ובנקל יוכל היצר אשר כבר קנה לו קן בלבו ונעשה בעל הבית להכשילו, ולכן צריך להגדרות יתירות. אבל אין זה עכוב להתשובה בשעתה, שאפילו יחזור וירשיע משמע מההיא דקדושין דמכל מקום הוי קדושין, ואמרינן דנקרא צדיק גמור על ידי הרהור התשובה שבלבו באותה שעה באמת, ואח"כ הוא שתקפו יצרו. וכן בדברי בית שמואל וחלקת מחוקק הנזכר בגזל אפילו אח"כ לא החזיר הגזילה ולא הועיל לתקן הקודם, היינו להיות נמחל לגמרי, אבל בשעת ההרהור התשובה שהיה בדעתו באמת להחזיר הרי זה צדיק גמור באותה שעה, ואח"כ הוא דאתרע וכצדיק גמור שהרשיע.

[א] ועיקר התשובה הוא בהרהור בלב בלבד, שהרי נקרא בכך צדיק גמור אפילו היה מקודם רשע גמור כמבואר [בקדושין מט: 1]. ואפילו הוידוי דברים אע"ג שהוא מצות עשה מן התורה והתודו וגו', זהו מצוה בפני עצמה, ואינו מעכב התשובה שעיקרה בלב לבד שמתחרט על העבר ומסכים בלבו שלא לשוב עוד לכסלה ושלא יחטא עוד. ואע"ג דלא נגלה לשום אדם ואפילו למלאכי השרת שאין יודעים מה שבלב, קמי שמיא גליא, והוא נקרא צדיק גמור באמת אפילו הגדיל עבירות עד למעלה, דבכל רשע גמור אמרוהו שם ואפילו עבר על כל תורה כולה. ובבית שמואל וחלקת מחוקק [באהע"ז סימן לח] 2 כתבו דאפילו גזל ולא החזיר הגזילה רק שקיבל בלבו להחזיר מהני, וכן משמע [בברכות ה:] בעובדא דארבע מאות דני דחמרא דסגי בהכ"ס, ומה שאמרו [בסנהדרין כה:] בחזרתן של בעלי תשובה⁴ היינו לענין נאמנות

[רנה] כדבר שאדם חסר בו וצריך תיקון על ידי התנהגות בריפה, הוא אפילו בענין שהיה אצל אדם אחר מצוה כדרך שאמרו (סנהדרין כה:) במלוא ברכית דאפילו לעכ"ם לא הגם שיש בה מצוה דלנכרי תשיך כל שאין עכירה במנהגותו צריך למנוע [333-ה333 יצ"ה]

תקנת השבין סימן ט'
- ה' 333 הכין מאובאין [